

Meslek Mensupları Maliyeden Jest Bekliyor

Vergi Bülteni

Bu bülten **MuhasebeTR** 'de yayınlanmıştır.
100.000'i aşkın üye sayısıyla 1 NUMARA

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

Bir Varmış, Bir Yokmuş, Hayat Bir Masalmış

İnanmak ve kabul etmek mümkün değil, geçtiğimiz cuma yazdığım yazıda, şakayla takıldığım ve yazısına link verdiğim, çok değerli meslektaşım artık yok, bir otel yangınında ailesiyle birlikte kendisini kaybetti, acımızı tarif etmeye imkân yok.

Sevgili Nedim Türkmen'i rahmet ve minnetle anıyorum; bilgisi, görgüsü ve nezaketiyle mesleğimize değer katan isimlerden birisiydi, kendisine ve ailesine Allah'tan rahmet, sevenlerine baş sağlığı ve sabırlar diliyorum.

Aynı yangında, değerli meslektaşım Eray Mercan'ın gencecik oğlu Alp Mercan'ı da kaybetmiş bulunuyoruz. Sevgili Alp'e Allah'tan rahmet, Eray dostumuza başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Bugün vergiye ve teknik sorunlara odaklanmam çok zor görünüyor, uygun görürseniz mesleğimize dair konulara değinelim ve sohbet edelim istiyorum.

Müfettiş Muavinliği ve Splitwise

Efendim, içinizde müfettiş muavinliği yapmış olanlar varsa bilir. Yaygın tabiriyle o zaman “Çayda dem, kurulda kıdem” denirdi. ***Ne kadar angarya iş varsa çömez muavinlerin üzerine kalırdı.***

Özellikle ekip olarak geçici görevle başka bir ile gittiğimizde, ekibin ortak harcamalarının takibi en kıdemsiz elemana kalırdı. Ay boyunca nerde ne yenilmiş ne içilmiş, nereye ne kadar masraf yapılmış, kimin payına ne kadar düşer muavin arkadaşlarımız kuruşu kuruşuna hesaplar, ay sonlarında hesap görülürdü.

Yaklaşık birkaç sene önce kalabalık sayılacak bir arkadaş grubuyla üç dört günlüğüne ***Tiflis***'e gitmiştik. ***Gerçekten hayran olunacak bir şehir, doğunun Paris'i desem yeridir.*** Arkadaşların çocuklarından birisi olaya el attı. Teknoloji artık çok gelişmiş, bildiğiniz gibi değil.

Apple Store'de “Splitwise” diye bir uygulama var ki inanılmaz. Grupta yer alan kimseleri yazıyorsunuz, kim kimle nerde hangi kişiler için ne kadar harcama yapmış, harcama yaptıkça veri girişini yapıyorsunuz. Üç günün sonunda, tek tuşa bastığımızda kimin kimden ne kadar borcu alacağı var pat diye ortaya çıkıyor.

Bizim muavinliğimizde olsaydı, ne güzel yararlanırdık. ***Şu anda muavinlik yapan meslektaşlarımız varsa, onları uyandırmış olayım, turnelerde kullansınlar inanılmaz derecede rahat ederler.***

Meslek Mensupları Maliyeden Jest Bekliyor

Efendim, geçtiğimiz haftalarda yazdığım bir yazıda, Maliyenin nerdeyse devrim niteliğinde bir uygulamaya başlayacağından bahsetmiştim. Nedir derseniz, ***Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerinde yer alan bazı bilgileri, kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşacak ve aktardığı bilgi karşılığında kullanıcılardan sorgu veya kayıt başına “Katılma Payı” alacak.***

Uygulama bir hayli ilgi çekecek gibi görünüyor. Özellikle sahte fatura sıkıntısı yaşamak istemeyen firmalar, mal ve hizmet alımında bulunacağı firmaların ne derece sağlam olduğuna dair fikir edinebileceği nitelikli verilere ulaşmış olacaktır. Ayrıca, ***naylon fatura kullanımına yardımcı olduğu iddiasıyla, iştirak suçlamasıyla karşılaşmak istemeyen meslek mensubu arkadaşlarımıza da bu uygulama hiç kuşkusuz ilaç gibi gelecektir.*** Böylece, işlerini yaparken aldıkları riski ölçme ve mümkün mertebe kaçınmaları söz konusu olabilecektir.

Gelirler Eski Genel Müdürü rahmetli Altan Tufan Üstadımızın uğraşları sonucunda, Katma Değer Vergisinin yürürlüğe girmesinden bu yana, ülkemizde belge düzeninin yerleşmesi için uğraşyoruz. Belge düzeninin yerleşmesi için; yaygın yoğun denetim diye sokaklara döküldük, fiş aldınız mı diye vatandaşın yolunu kestik, fiş kesmeyen esnafın dükkânını kapattık, bu uğurda elimizden gelen her şeyi denedik.

Yeni uygulamayla birlikte, belge düzene ilişkin ekosistemin daha sağlıklı bir şekilde çalışacağını öngörüyoruz. ***Maliyenin veri paylaşımıyla, naylon faturacılar sistemde daha görünür hale gelecek ve bunlar piyasadadan zamanla ayıklanacaktır. Diğer taraftan, iyi niyetli mükellefler kendisini koruma olanağına kavuşmuş olacaktır.***

KDV Kanunu uygulamasının 40. yılında, Maliye Bakanlığı işini canla başla yapmaya çalışan meslek mensuplarına bir jest yapsa, veri paylaşımından yararlanan meslek mensuplarından katılma payı almasa olmaz mı? Çok şey mi istiyorum?

Vergilerimiz Nereye Gidiyor?

Efendim, gençler bilmez, KDV'nin ilk çıktığı yıllarda televizyonda yayımlanan kamu spotlarında ***“Ödediğiniz Vergiler Size Yol, Su ve Elektrik Olarak Dönecektir”*** denirdi. ***Bunca yıldır bekliyoruz, bana dönen bir şey olmadı, size dönen bir şey olduysa haber verin lütfen.***

Şaka bir yana, ***ben gençliğimde ne eğitim için ne de sağlık için cebimizden para çıktığını hatırlamıyorum, eğitim ve sağlık devletin güvencesi altındaydı.*** Şimdi arkadaşlarımdan duyuyorum, çocuklarının eğitimi için her yıl milyonlarca lira ödüyorlarmış. Sağlık desenez çok garip bir hal aldı, sağlık sektörü içine ticaretin asla girmemesi gereken bir sektör. O kadar kirlendi ki, sonunda ***para için yeni doğan çocukları katleden çeteler bile ortaya çıktı.***

Tabii benim merak ettiğim şey şu: ***Eğitim, sağlık ve ulaşım da paralı hale geldiğine göre biz niye vergi ödüyoruz? Ödediğimiz vergiler nereye gidiyor? Gördüğüm kadarıyla ödediğimiz vergiler; memur maaşlarına, KKM desteklerine, faiz ödemelerine ve kamu özel sektör işbirliği çerçevesinde yapılan yol-köprü-hastane-havaalanı projelerine gidiyor.***

KOİ projelerinin işleyiş ve finansman şekli gerçekten çok garip. Bir taraftan tüketici olarak, aldığımız ulaşım-sağlık hizmetinin bedelini zaten siz ödüyorsunuz. Diğer taraftan, vatandaş olarak ödediğiniz vergilerin ciddi bir kısmı da, bu projeleri gerçekleştiren firmalara ödeniyor. Özetleyecek olursam, hem aldığımız ulaşım ve sağlık hizmetinin bedelini ücret olarak ödüyor, hem de bu garip sistemi işleten özel firmaları ödediğiniz vergilerle finanse ediyorsunuz, sizce de bir gariplik yok mu?

Aldığım hizmetin bedelini ödüyorsam, neden KOİ projeleri için ayrıca vergi ödüyorum. KOİ projelerini finanse edecek şekilde vergi ödeyeceksem, neden aldığım hizmetler için ayrıca ücret ödüyorum? Şu işi ya devlet yapsın ya da özel sektör, niye iki ayrı yere birden para ödeyelim.

Deflâtör Karmaşası

Efendim, eskiden ülkede kullanılan en temel deflatör döviz kurlarıydı. İşletmeler yılın sonuna doğru meclise gelen bütçe kanuna bakar, bir sonraki yılın döviz kuru hedeflerini dikkate alarak, enflasyon tahmininde bulunur, kendi işletmelerinin içinde bulunduğu sektördeki gelişmeleri de dikkate alarak kendi bütçe çalışmalarını gerçekleştirirdi.

Vergilerle ilgili temel deflâtörümüz ise her yıl Kasım ayında açıklanan Yeniden Değerleme Oranı olmuştur. Cumhurbaşkanıya verilmiş bulunan yetkinin kullanılmadığı durumlarda; bir sonraki yıldaki gelir vergisi tarifesinin dilimlerinde, her yıl YDO oranında güncelleneceği yazılı olan bazı maktu vergiler ve cezalarda ne kadar artış olacağını buradan takip ediyoruz.

Kiraya verilen gayrimenkullerin kirasının her yıl ne kadar artacağı konusunda ise deflâtör olarak TEFE-TÜFE oranları dikkate alınmakta. Dövizin çok uzun yıllar kararlı hareket etmesi nedeniyle, dövizle kiralama modası sona ermişti.

Ama sonra ne yaptık ettik, bütün sistemi tam anlamıyla karmaşaya sürüklemeyi başardık. Bir bakıyorsunuz, döviz kurları ölçülen enflasyonun 3 katına fırlıyor, görece fiyatlar yurtdışına göre anormal ucuz kaldığı için, ***Bulgar'lar kahvaltılık alışverişi için bile Edirne'ye gelmeye başlıyor.***

Aradan bir süre geçiyor, bu defa tam tersi yönde döviz baskılayıp, TL'yi reel olarak değerli hale getiriyoruz, bu defa görece fiyatlar yurt dışına göre anormal pahalı hale geliyor, ***cebine azcık döviz koyan vatandaşımız tatile ve elektronik eşya, alkol vb. alışveriş için yurtdışına kaçmaya başlıyor.***

2024 yılı sonu itibariyle yıllık olarak; dolar kuru %19,63, TÜİK tarafından ölçümlendiği iddia edilen Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) %44,38, Yeniden Değerleme Oranı ise %43,93 olarak açıklandı. ***Sizi bilmem ama ben hala dolar bazında dünyanın en pahalı ürünlerini tüketmeye alışamadım ve bu işten çok sıkıldım.***

Bölgesel Asgari Ücret Gelir mi?

Efendim, üzerinde aylarca konuşuldu, televizyon kanallarında saatlerce tartışıldı, sonunda geçtiğimiz ay asgari ücret belirlenmiş oldu. ***Peki, eskiden üzerinde hiç durulmayan asgari ücret konusu, neden son yıllarda üzerinde günlerce konuşulur hale geldi hiç düşündünüz mü?***

Yukarıda ele almaya çalıştım, ülkedeki tüm deflatörler çıldırıp, neyin ucuz neyin pahalı olduğuna dair tüm veri setimiz alt üst olunca, ücretin de hangi seviyede oluşacağı yönünde anormal bir karmaşa yaşandı, yaşanmaya da devam ediyor. Yaşam maliyetleri o derece arttı ki ücret artışları bunu yakalayamıyor.

Bazen sosyal medyada çok güzel analizlere rastlıyorum. Asgari ücret sorununun çözümü için şunlar söyleniyor: İstanbul'da yaşamının maliyetiyle; Çankırı, Bitlis yahut Uşak'ta yaşamının maliyeti aynı mı? Bu illerde ev kiralari arasında bile uçurum var. Bu nedenle asgari ücretin bölgesel olarak belirlenmesi gerekir şeklinde öneriler var.

Efendim, pek bilinmez ama ülkemizde bölgesel asgari ücret uygulaması çok uzun yıllar boyunca sürmüştü. Ancak, bir parti tarafından yapılan başvuru üzerine, ***bölgesel asgari ücret uygulaması anayasada yer alan eşitlik ilkesine aykırı bulunarak, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti.***

Şimdi tekrar bu yönde bir çalışma yapılır mı, yapılırsa olay tekrar AYM gündemine gelir mi, gelirse neler olur açıkçası ben bilemiyorum. Bakalım, hep birlikte yaşayıp göreceğiz.

Uzaktan Yemek Tarifi Olmaz

Efendim, okuyucularımdan bir hayli mail alıyorum, bir kısmı teşekkür ediyor, bir kısmı ele alınmasını istediği konuları dile getiriyor, bazı meslektaşlarımız ise çalıştıkları firmalarda ortaya çıkan bir hayli spesifik sorunları yazıp, benden çözüm önerisi bekliyor.

Efendim, vergisel konularda ufacak bir detay konuya bambaşka bir boyut kazandırabilir. Hele ki son yıllarda yapılan düzenlemelerle, vergi uygulamalarında gri alanların fazlasıyla arttığı malumunuzdur. ***Maille gelen üç satırlık sınırlı bilgi ve verilere dayalı olarak çözümlemede bulunmak, içine konacak malzemeleri görmeden, uzaktan yemek tarifi vermeye benzer,*** ortaya tatsız tuzsuz bir şey çıkar. ***Bu yöndeki taleplere, bir meslek mensubunun profesyonel desteğinin alınmasının uygun olacağı şeklinde cevap veriyorum.***

Amadeus ve Salieri

Hadi artık konuyu değiştirelim, biraz da hayattan ve sanattan konuşalım. ***Başarı denildiğinde ne anlıyorsunuz? Çok para kazanmak mı? Herhangi bir meslekte sıvrilip, isim yapmak mı? Yoksa bir mevkii ele geçirip, buralar benden sorulur demek mi? Size göre hangisi tarihte iz bıraktı? Amadeus Mozart mı yoksa Salieri mi?***

Efendim, bazen başkalarının hayatlarından da ders çıkarmak, kendi kişisel hikâyenize yön vermenize yardımcı olabilir. Bu yüzden, başarıya ulaşmış insanların hayatlarını kurcalar, ilgi çekici detaylar üzerinde dururum. ***Bana Mozart'ın hayat hikâyesi çok etkileyici gelmiştir mesela.***

Benim gibi operayı seviyorsanız ve henüz izlemediyseniz, "Amadeus" filmini mutlaka izlemenizi öneririm. Opera sadece sanattan ibaret değildir, hayata dair önemli dersler de içerir. Mozart'ın yaşamından yeni işe başlayan genç arkadaşlarımız için şöyle bir ders çıkarılabilir. İş yaşamınızda etrafınızda bir sürü Salieri göreceksiniz, hiç birine aldırmayın, kendi yeteneğinize inanmaktan ve yaptığınız işe özen göstermekten asla vazgeçmeyin.